

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI QURILISH VA UY-JOY
KOMMUNAL XO'JALIGI VAZIRLIGI
«SHAHARSOZLIK HUJJATLARI EKSPERTIZASI»
DAVLAT UNITAR KORXONASI

Бухоро вилояти

100011, Toshkent shahri, Abay ko'chasi, 6-uy, Tel. 244-04-85, E-mail:davexpertiza@exat.uz,
devexpertiza@umail.uz www.mc.uz

Holati: Ijobiy

Direktor: Fayziyev Said Aminovich

Sana: 25-12-2023 yil

Yig'ma ekspert xulosasi № 136288

Obyekt nomi «Buxoro viloyati Buxoro shahridagi mavjud “Cho’lon” qozonxonasi hudduida yangi qozonxona qurish va issiqlik tarmog’ini qurish»

Buyurtmachi - “Ko’p xonadonli uylarni mukammal va joriy ta’mirlash hamda issiqlik ta’minoti obektlarini qurish bo'yicha injiniring kompaniyasi” DUK

Bosh loyihachi - “G’ijduvon qurilish loyiha” MChJ.

Litsenziya O’zbekiston Respublikasi Qurilish vazirligi tomonidan 2019 yil 26 iyundagi №AL-000044-sonli liyensiya berilgan.

Moliyalashtirish manbai - Davlat byudjet mablag’lari hisobidan

Bosh pudratchi - Tanlov savdolari qarori bilan.

Qurilish turi Rekonstruksiya va yangi qurilish

Murojaat raqami: № 127013

1. Loyihalash uchun asos

- O’zbekiston Respublikasi Prezidentining 03.03.2023 yildagi Buxoro viloyatiga tashrifi bo'yicha qarori;
- Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2023 yil 11-sentyabrdagi №83-sonli rayosat majlisi bayoni;
- Buyurtmachi tomonidan tasdiqlangan loyiha topshirig'i;
- Buxoro viloyati Qurilish Bosh Boshqarmasi tomonidan Yagona Interaktiv Davlat xizmatlari portalini orqali 2023-yil 27-sentyabrda berilgan – 1706-1706401-93111- sonli ART;
- Buxoro viloyat qurilish bosh boshqarmasi huzuridagi arxitektura-shaharsozlik Kengashining 12.12.2023 yildagi 105002054-sonli xulosasi;
- Davlat ekologik ekspertizasi Buxoro viloyati filialining 02.11.2023 yildagi E-7-800z-sonli xulosasi;
- “O’zGASHKLITI” MChJ tomonidan berilgan 2023 yildagi muhandislik-geologik tadqiqotlar natijalari bo'yicha texnik-hisoboti;
- “Buxoro suv ta’minoti” MCHJ Buxoro shahar filialining 22.11.2023 yildagi 2003-texnik sharti;
- “HUDUDIY ELEKTR TARMOQLARI” AJ “Buxoro HETK” AJ ning 18.12.2023 yildagi 32-12/2171-sonli texnik sharti;
- “Hududgaz Buxoro” GTF ning 2.11. 2023 yildagi 044890-sonli texnik sharti.

2. Ekspertiza uchun taqdim etilgan materiallar

- “Ko’p xonadonli uylarni mukammal va joriy ta’mirlash hamda issiqlik ta’minoti obektlarini qurish bo'yicha injiniring kompaniyasi” DUK ning 21.12.2023 yildagi 08/01-29-sonli pudratchi korxonalar

- to'g'risidagi xati;
- “Ko'p xonadonli uylarni mukammal va joriy ta'mirlash hamda issiqlik ta'minoti obektlarini qurish bo'yicha injiniring kompaniyasi” DUK ning 12.12.2023 yildagi 08/01-893-sonli loyiha-smeta hujjatlarida aniqlingan kamchilik to'g'risidagi xati;
  - “Ko'p xonadonli uylarni mukammal va joriy ta'mirlash hamda issiqlik ta'minoti obektlarini qurish bo'yicha injiniring kompaniyasi” DUK ning 12.10.2023 yildagi 08/01-694-sonli loyiha-smeta hujjatlarida loyihaviy yechimlarva boshlang'ich ma'lumotlar to'g'risidagi xati;
  - Ishchi loyiha;
  - Smeta hujatlari.

3. Loyiha yechimlarining qisqacha mazmuni

Yillik o'rtacha havo harorati + 25° S;

- Hisob-kitobda inobatga olingen yozgi tashqi harorat + 34° S;
- Hisob-kitobda inobatga olingen qishki - 12° S;
- Shamol yuklamasi - 38 KGS/sm 2;
- Qorli yuklama - 50 KGS/sm 2;
- Yer muzlash sathi - 0,57 m;
- Hisoblangan seysmiklik 8 ball.
- Binoning qurilish hajmi 1350 m³
- Muzlash chuqurligi - 0,57.
- Issiqlik uzatish tarmog'i PPU -PE GOST 30732 -2020 bo'yicha ODK bilan turdag'i quvurlar orqali amalga oshiriladi, jami uzunligi - 3228 p/m (D-57 mm, D-76 mm, D-89 mm, D-114 mm, D-159 mm, D-219 mm, D-325 mm) hamda PPU -OS GOST 30732 -2020 bo'yicha ODK bilan turdag'i quvurlar orqali amalga oshiriladi, jami uzunligi - 1128 p/m (D-57 mm, D-89 mm, D-114 mm, D-133 mm, D-159 mm, D-325 mm).

Loyiha o'rta bosim va past bosim etkazib berish gaz quvurini va modulli qozonxonani gaz bilan ta'minlashni nazarda tutadi. Tizim Q-8200 kkal/nm³ yonish issiqligi va o'ziga xos og'irligi -0,73 kg/nm³ bo'lgan tabiiy gazdan foydalanish uchun mo'ljallangan.

Modulli qozonxonani gaz bilan ta'minlash uchun loyihada d-325 mm o'rta bosimli yer osti gaz quvuriga ulanish hamda uzunligi 990 m yer ustidan o'rta bosimli gaz quvuri tortiladi. Gaz sarfi "STG-150-650" turdag'i hisoblagich orqali nazorat qilinadi. Gaz sarfini hisobga olish moslamasidan so'ng, o'rta bosimli gaz quvuri RDG-80 regulyatori (modulli qozonxona uchun) o'rnatiladi. RDG-80 GRPdan chiqqandan so'ng, past bosimli gaz quvuri h-0,5 m balandlikdagi tayanchlarga modulli qozonxonaga yotqiziladi. Gazning umumiyyat soyat sarfi 928,0 m³ /soyat. O'rta va past bosimli er usti va er osti gaz quvurlarini yotqizish Gost 10704-91 bo'yicha alamga oshiriladi.

Ulanish nuqtasida 30s41nj D-150 mm markali po'lat zadvijka er ostida temirbeton quduqlarda o'rnatiladi.

Yo'l liniyasi kesishgan joyda yer osti gaz quvurini yotqizish 377x6 mm bo'lgan holda amalga oshiriladi.

Erga kirish va chiqish joylaridagi gaz quvurlari, shuningdek, uchlari elastik material bilan siqilgan holatlarga o'ralgan (SHNK 2.04.08-13).

ShNK 2.04.08-13 p.11. 1 ga muvofiq gaz ta'minoti loyihalarida nazarda tutilgan materiallar va texnik buyumlar tejamkor, ishonchli bo'lishi hamda belgilangan tartibda tasdiqlangan va ushbu kodeksning OzDSt 1.1:1992, OzDSt 1.2:1992, OzDSt 1.3:1992 va OzDSt 1.9: 1996. SHNK 2.04.08-13 ga muvofiq jadvalning 11.15-bandisi 1,6 MRa (16 kgf/sm²) gacha bo'lgan bosim bilan gaz ta'minoti tizimi uchun 33 ta

po'lat quvurlar, qurilish maydonining hisoblangan tashqi harorati va gaz quvurlari joylashgan joyiga qarab qurilish maydonining tashqi havo harorati va gaz quvurining er yuzasiga nisbatan joylashishi tashqi havo harorati minus 40 °S dan past bo'limgan joylarda yotqizilgan tashqi er usti gaz quvurlari, shuningdek minus 40 °S dan past haroratgacha sovutilmaydigan er osti va ichki gaz quvurlari uchun olinishi kerak.

Gaz ta'minoti tizimi uchun, qoida tariqasida, GOST 380-2005 bo'yicha oddiy sifatli karbonli po'latdan va GOST 1050-88 bo'yicha yuqori sifatli po'latdan yasalgan quvurlarni olish kerak. Loyihada gaz quvuri uchun quvurlar SHNK 2.04.08-13, GOST 10704-91 bo'yicha po'lat elektr payvandlangan, spiral zanjirli, po'latdan yasalgan 3. Armatura, uskunalar va asboblarni gaz quvurlariga ularash uchun ishlatiladigan gardishlar GOST 12820-80 va GOST 12821-80 SCHNK 11.24 2.04.08-13 ga mos kelishi kerak. Flanesli bo'g'lnlarni muhrlash uchun GOST 481-80 paronitidan (PMB markasi) tayyorlangan qistirmalardan foydalanish kerak. Shaklli qismlar va qismlar 5.905-15 standart loyihasining standartlariga muvofiq va GOST 17375-83 ga muvofiq amalga oshirilishi kerak.

Gaz quvurini korroziyadan himoya qilish Er osti gaz quvurlarini korroziyadan himoya qilish uchun ishlatiladigan materiallar va inshootlar GOST 9.602-2005 talablariga javob berishi va quyidagi xususiyatlarga ega bo'lishi kerak: a) dielektrik bo'lish b) qurilish jarayonida va ish paytida to'ldirilgan quvur liniyasidagi tuproq bosimidan ularning xavfsizligini ta'minlaydigan mexanik kuchga ega bo'ling C) qurilish ishlari va ish sharoitida ularga past harorat ta'sirida monolitlikni ta'minlaydigan egiluvchanlikka ega bo'lish D) uzlksiz bo'lish e) kimyoviy jihatdan chidamli bo'ling, biologik ta'sirlardan parchalanmaydi va metallga korroziv ta'sir ko'rsatadigan tarkibiy qismlarni o'z ichiga olmaydi f) metallga yaxshi yopishish Izolyatsiyani qo'llashdan oldin quvurlarning tashqi yuzasi axloqsizlik, zangdan tozalanishi kerak.

Suv ta'minoti va kanalizatsiya tarmoqlari

1. Ishlarni ishlab chiqarish KMK 3,05,04-97 talablariga muvofiq amalga oshiriladi. "Ishlarni ishlab chiqarish va qabul qilish qoidalari"
2. "Buxoro Suvtaminot" ning 2003 yil 22 noyabrdagi 2003-sون texnik shartlariga muvofiq suv quvuri "Islom Karimov" ko'chasidagi mavjud tarmoqqa ulanadi diametri 315 mm quyma temir quvurlar. Tarmoq chuqurligi 1,2-1,4 m. ulanish nuqtalarida kafolatlangan bosim 1,0 ATM.
3. "Buxoro Suvtaminot" ning 2003 - yil 22-noyabrdagi 2003-sон texnik shartlariga muvofiq oqova suvlar chiqindixonaga olib boriladi, keyinchalik kanalizatsiya maydonlariga olib chiqiladi.
4. Drenajlar binodan alohida relizlar orqali sayt ichidagi tarmoq quduqlariga chiqariladi.
5. Tashqi yong'inga qarshi suv iste'moli KMK 2-04-02-97 tomonidan qabul qilinadi va 10 l/s ni tashkil qiladi.
6. Tashqi yong'inni o'chirish yong'in gidrantlaridan amalga oshiriladi.
7. Yong'in gidrantlari yo'ldan 2,5 m masofada o'rnatiladi.

Operativ masofadan nazorat tizimi

Loyiha KMK2.04.07. 99 talabolari va mahalliy qozonxonani modernizatsiya qilish va rekonstruktsiya qilishni nazarda tutadi

Buxoro viloyati Buxoro shahridagi "Cho'Ipon" MFY loyihasida ODK tizimi va korrizion holatni nazorat qilish sxemasi ishlab chiqilgan ob'ekt bo'yicha issiqlik tarmog'i:

1. Manba ma'lumotlari

* Texnik topshiriq

* Transport vositasining issiqlik-mexanik qismi loyihasi

2. Umumiylumotlar

A) tayinlash

- * Quvurlarning issiqlik izolatsiyasi holatini nazorat qilish.
- * Quvurlarning issiqlik izolatsiyasining nam joylarini lokalizatsiya qilish.

b) Uskunalar

ODK tizimi ikki qismdan iborat

- * Quvurlar va quvurlar elementlarining tarkibiy qismi bo'lgan quvur.

Quvurlar, quvur elementlari va armatura standart dizaynda keladi

Issiqlik izolyatsiyasiga quyilgan 1,5 mm² kesimli ikkita mis sim bilan.

Oraliq elementlarning oxirida simlar kabel turiga ulanadi

Yadro maydoni 1,5 mm² bo'lgan issiqlikka chidamli polimer izolyatsiyasiga ega KSDK.

Kabel muhrlangan yog ' muhrining kiritilishi orqali chiqariladi.

Videokuzatuv tizimi. Videokuzatuv kamerasi va qo'shicha jihozlarini o'rnatish.

4. Loyihalanayotgan ob'ektning muhandislik ta'minoti:

Ko'rib chiqish uchun taqdim etilgan smeta hujjatlari "SHNK" smeta resurs normalari to'plamlari bo'yicha resurs usuli yordamida joriy narxlarda tuzilgan. Smeta hujjatlari doirasida quyidagilar taqdim etiladi: lokal resurslar qaydnomasi, zarur resurslar ro'yxati, joriy narxlarda ob'ektning tavsiya etilgan narxini hisob-kitobi. Ob'ektning tavsiya etilgan narxi, qurilish ishchilarining o'rtacha oylik ish haqi, pudratchining "boshqa xarajatlari" ulushi, qurilish materiallari va uskunalari narxlari, mashinalarni va mexanizmlarini ekspluatatsiyasi, qurilish mahsulotlari uchun transport xarajatlari miqdori buyurtmachi tomonidan 12.10.2023 yilda tasdiqlangan 08/01-694-sonli xatiga asosan qabul qilindi. Tavakkalchlik koffisiyenti qabul qilinmagan.

5. Loyihani kelishilganligi to'g'risida hujjatlar.

Buyurtmachi va tegishli mutasaddi tashkilotlar bilan loyihani kelishilgan.

Buxoro shahar hokimligi;

Buxoro viloyati Issiqlik manbaii DUK;

Buxoro shahar uy-joy kommunal xizmat ko'rsatish bo'limi;

Buxoro shahar "Cho'Ip" qozonxonasi rahbari;

Buxoro HETK;

Buxoro shahar Obodonlashtirish boshqarmasi;

Buxoro shahar telekomunikatsiyalar bog'lamasi;

"Buxoro suv ta'minot" MChJ;

"Hududgaz Buxoro" GTF.

6. Ekspertiza natijalari.

Ekspertiza jarayonida mahalliy ekspert xulosalari bo'yicha ish tartibida loyiha hujjatlariga quyidagi asosiy tuzatishlar va qo'shimchalar kiritildi:

- smeta hujjatlarida qabul qilingan me'yorlar loyihaviy qarorlarga muvofiqlashtirildi.
- qurilish mashina mexanizmlari va materiallarining narxi tuzatildi.
- Smetada qurilish ish turlari me'yorlari to'g'rildi.
- Buyurtmachiing 12.10.2023 yildagi 08/01-694-sonli xatiga asosan boshlang'ich ma'lumotlar tartibga keltirildi.

Ekspert tekshiruvi natijalariga ko'ra buyurtmachining boshqa xarajatlarisiz qo'shimcha qiymat solig'i bilan

- 13 235 995,460 ming so'm miqdorida taqdim etilgan smeta qiymati - 399 586,090 ming so'mga kamaytirilib, tavsiyaviy qiymat - 12 836 409,370 ming so'm qilib belgilandi. Buyurtmachining boshqa xarajatlarisiz.

Shu jumladan:

Qurilish montaj ishlari - 6 080 502,182 ming so'm;

Asbob – uskunalar: - 4 249 528,752 ming so'm;

Qo'shimcha qiymat solig'i - 1 375 329,575 ming so'm.

Yakuniy narx buyurtmachi va pudratchi tomonidan qurilishni tugagandan so'ng, nazorat o'lchovi natijalari asosida aniqlanadi.

Buyurtmachi loyiha-smeta hujjatlarini tasdiqlashdan oldin belgilangan tartibda barcha manfaatdor vakolatli organlar bilan kelishishi lozim.

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2021 yil 17 sentabrdagi 579-sonli qarorining 7- ilovasiga, 2022 yil 31 yanvardagi 46-sonli qaroriga, ShNK 1.03.06-13ga muvofiq «Shaharsozlik hujjatlari ekspertizasi»ga taqdim etiladigan shaharsozlik hujjatlarining sifati uchun javobgarlik buyurtmachiga (dastlabki ma'lumotlarni loyihalashtirish jarayonida taqdim etilgan dastlabki ma'lumotlarning ishonchliligi bo'yicha) va ishlab chiquvchi loyiha tashkilotlariga (qabul qilingan loyiha qarorlari bo'yicha) javobgar hisoblanadi.

7. Xulosalar.

Ekspertiza natijalarini hisobga olgan holda: "Buxoro viloyati Buxoro shahridagi mavjud "Cho'Ipon" qozonxonasi hudduida yangi qozonxona qurish va issiqlik tarmog'ini qurish" ishchi loyihasi kelgusida ko'rib chiqib tasdiqlashga tavsiya etiladi.

Arxitekura va qurilish qismi bo'yicha: Z.Viryaskina

Elektr ta'minoti bo'yicha: T.Muhammedov

Ichimlik va oqava suv tizimi bo'yicha: M. Jo'rayev

GT va IT qismi bo'yicha: N. Pondina

Smeta qismi bo'yicha: B. Tursunov

Bosh mutaxassis: Tursunov Voxidjon Zoirovich 526206118

Ishtirokchi ekspertlar:

Pondina Natalya Rafikovna

Djurayev Muxammadjon Akobirovich

Muxammedov Timur Furkatovich

Viryaskina Zoya Petrovna 438354628